

Verzonden per e-mail: gemeente@oisterwijk.nl; lmke.vanderSchoot@oisterwijk.nl

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oisterwijk
Postbus 10101
5060 GA OISTERWIJK

Oisterwijk, 10-01-2023

Betreft: Advies aan college van B&W inzake de verordening Wmo 2023 en de verordening Jeugdhulp 2023

Geacht college,

Inleiding

De afgelopen jaren hebben de gemeenten van de regio Hart van Brabant intensief gewerkt aan een nieuwe inkoopstrategie voor o.a. de Wmo en jeugdhulp. Inmiddels zijn de inkooptrajecten voor de Wmo en jeugdhulp afgerond en zijn contracten met zorgaanbieders gesloten. Nu krijgt de uitvoering van de zorg vorm met de nieuwe verordeningen die u binnenkort ter vaststelling gaat aanbieden aan de gemeenteraad.

Als Adviesraad Sociaal Domein (ASD), zijn we in regionaal verband betrokken geweest bij de voorbereiding van de inkoopstrategie. Ook hebben we daarover in onze vergaderingen regelmatig met de verantwoordelijk wethouder gesproken. In dit advies bouwen we met een aantal algemene opmerkingen voort op deze gedachtewisselingen. Vervolgens komen we tot een aantal concrete opmerkingen en adviezen bij de concept-verordeningen.

We brengen dit advies uit op basis van de ambtelijke stukken die wij op 5 december jl. ontvingen. In de tekst vonden we op enkele plekken aanwijzingen dat de verordeningen nog niet gereed waren of nog juridisch getoetst moeten worden. Het is dus mogelijk dat onze opmerkingen betrekking hebben op onderdelen van de verordeningen die na 5 december jl. zijn aangepast.

Algemene opmerkingen bij beide verordeningen

1. Wij adviseren u in de toelichting op de nieuwe verordeningen aan te geven op welke gronden wijziging van de verordeningen noodzakelijk is en welke uitgangspunten ten grondslag hebben gelegen aan de nieuwe verordeningen.
2. Daarnaast adviseren wij u veel aandacht te besteden aan de communicatie richting inwoners over de wijzigingen waarmee zij te maken krijgen. Leg in 'gewone mensentaal' uit waarom veranderingen nodig zijn, wat de nieuwe regels zijn en wat er voor inwoners gaat veranderen. In dit kader verwijzen we naar een korte brief vanuit regio Hart van Brabant aan cliënten¹ die we onlangs onder ogen kregen. Daarin wordt aangegeven wat er in relatie tot de Wmo voor cliënten kan veranderen. Deze brief roept naar ons oordeel meer vragen op dan dat antwoorden worden gegeven. Wij adviseren u dan ook deze brief in gemeente Oisterwijk niet te gebruiken.
3. De nieuwe verordeningen brengen voor cliënten de nodige veranderingen met zich mee. Zo worden zij vanuit Loket Wegwijs direct in contact gebracht worden met "de coalitie" die vervolgens beslist over de aanvraag en een beschikking afgeeft. Dit via een mandaat vanuit uw college. Over deze wijzigingen hebben we de volgende vragen en opmerkingen.

¹ We bedoelen de Informatieve brief aan zorgvragers BG d.d. 15 december 2022, zaaknummer 1989283, namens de deelnemende gemeenten ondertekend door het afdelingshoofd sociaal van de gemeente Tilburg.

In de nadere regels wordt consequent gesproken over “de coalitie”. Dat begrip roept veel vragen op en maakt het voor inwoners niet duidelijk met welke zorgaanbieder zij te maken krijgen en wie uiteindelijk beslist over een af te geven beschikking. Ook blijft onduidelijk bij wie zij bezwaar of beroep kunnen indienen.

De verordening Wmo bevat geen artikel over *de mogelijkheid tot bezwaar en beroep* en ook in de toelichting op de verordening wordt daarop niet ingegaan. Dit in tegenstelling tot de verordening jeugdhulp. Datzelfde geldt voor een *klachtenprocedure*.

Wij adviseren u het begrip “de coalitie” niet te gebruiken in de verordening en de nadere regels. Tevens adviseren wij u daarin voor inwoners concreet aan te geven hoe besluitvorming over hun ondersteuningsaanvraag verloopt.

Tot slot adviseren wij u de mogelijkheid tot bezwaar en beroep én een klachtenprocedure op te nemen in de nieuwe verordening Wmo en de nadere regels.

4. De nieuwe verordening brengt niet alleen voor inwoners veranderingen met zich mee, maar ook voor gemeente Oosterwijk en zorgaanbieders. Dat vergt voortdurende afstemming en monitoring van wat goed gaat en wat niet, met name om te voorkomen dat inwoners in de beginfase nadelen ondervinden van de nieuwe wijze waarop de zorg wordt georganiseerd.

Wij adviseren u de uitvoering van de Wmo en jeugdhulp goed te monitoren en capaciteit vrij te maken om in noodsituaties problemen op te lossen. Daarbij past ook het regelen van doorzettingsmacht om, indien nodig in het belang van de cliënt, snel knopen door te kunnen hakken.

Artikelsgewijze opmerkingen verordening Wmo

1. Artikel 2.3

In dit en ook in volgende artikelen wordt aangegeven dat een gesprek deel uitmaakt van het onderzoek. Een ‘gesprek’ is enerzijds vanzelfsprekend en anderzijds een nauwelijks gedefinieerd middel dat in veel opzichten verwarrend kan zijn. Het gaat om het voldoende en afdoende inwinnen van informatie.

Wij adviseren u daarom in de verschillende documenten stelselmatig de term ‘onderzoek’ te hanteren waarbij relevante informatie wordt ingewonnen: gesprekken met cliënten, vertegenwoordigers, hulpverleners, het bezien van de situatie ter plekke, eventuele dossiers betrekken (met toestemming) etc.

Om misverstanden uit te sluiten adviseren wij u tevens om inwoners een verslag van het onderzoek en de conclusies daarvan voor akkoord te laten ondertekenen.

2. Artikel 2.4

In dit artikel is aangegeven dat uw college om deskundigenadvies kan vragen, onder andere indien u voornemens bent een aanvraag op medische gronden af te wijzen. Naar ons oordeel is het niet aan de gemeente om een medisch oordeel te vellen.

Wij adviseren u dan ook om een medisch advies verplicht te stellen indien u voornemens bent een aanvraag op medische gronden af te wijzen.

3. Artikel 3.2

In dit artikel over de inhoud van een beschikking missen we de mogelijkheid om bezwaar/beroep aan te tekenen tegen de beschikking.

Wij adviseren u in dit artikel de mogelijkheid tot bezwaar en beroep op te nemen.

4. Artikel 8.5

In dit artikel wordt bepaald dat een cliënt, of diens nabestaanden, de restwaarde van een maatwerkvoorziening die niet meer wordt gebruikt, binnen een termijn van acht weken dient terug te betalen. Wij vragen ons af of, indien mogelijk, een oplossing ook te vinden is in het inleveren van

een maatwerkvoorziening zodat deze door een andere cliënt kan worden overgenomen. Daarnaast is de vraag of de genoemde termijn niet veel te kort is voor een inwoner, of diens nabestaanden, indien deze op een sociaal minimum leeft. Dit geldt in het bijzonder als dit ook van toepassing zou zijn op kostbare voorzieningen als een woningaanpassing. Kan in dat geval een langere betalingstermijn worden afgesproken of tot een geheel of gedeeltelijke kwijtschelding worden besloten?

Wij adviseren u in de verordening een ruimere regeling op te nemen met betrekking tot het terugbetalen van de restwaarde van de maatwerkvoorziening.

5. Artikel 9 (9.1)

In dit artikel wordt ingegaan op verschillende aspecten van het begrip kwaliteit. Wij adviseren u uit te gaan van de kwaliteitsomschrijvingen zoals vastgesteld door de aanbieder(s), passend binnen de door de gemeente afgegeven indicatie. Daarmee is voor alle partijen duidelijk welke eisen worden gesteld aan het kwaliteitsbeleid van alle bij de zorgverlening betrokken aanbieders.

Overigens constateren we dat in de verordening kwaliteiten en kosten separaat behandeld worden. In de praktijk kan dat naar ons idee niet. Zo kan afstemming met cliënten een reden zijn om van de kwaliteitsstandaard af te wijken, als de cliënt dat wil. De kwaliteitsstandaard dient dan een ondergrens te hebben. Ook is het om professionele redenen soms te verkiezen dat cliënten zelf werkzaamheden uitvoeren. Dat leidt niet altijd tot begrip bij cliënten. Het is aan de aanbieder om daarin technisch en relationeel correct te handelen. Wij realiseren ons dat dit moeilijk vast te leggen is in een verordening maar willen u dit ter nadere overweging meegeven.

6. Artikel 10.2

Dit artikel gaat over inspraak van ingezetenen, in het bijzonder van cliënten en hun vertegenwoordigers. Dit geeft ons aanleiding tot de vraag hoe cliënten of hun vertegenwoordigers betrokken zijn bij de totstandkoming van de thans voorliggende verordeningen Wmo en jeugdhulp.

Opmerkingen bij toelichting op de wijzigingen verordening Wmo

Wij hebben met genoeg kennisgenomen van uw besluit om de tarieven van de PGB in een voor inwoners positieve zin bij te stellen en aan te sluiten bij de tarieven zoals gehanteerd in de gemeenten Goirle en Hilvarenbeek.

Naar aanleiding daarvan hebben we de vraag in hoeverre de mogelijkheden tot uniformering van verordeningen in de gemeenten Goirle, Hilvarenbeek en Oisterwijk zijn of worden onderzocht. Naar ons idee is daar winst te behalen in termen van duidelijkheid voor inwoners en inzet van ambtelijke capaciteit.

Daarom adviseren wij u in toekomstige situaties de mogelijkheden tot uniformering te onderzoeken.

Vragen en opmerkingen bij de nadere regels Wmo

1. Artikel 2.3, lid 2a

In aansluiting op eerder gemaakte opmerkingen is voor ons onduidelijk welke afspraken u met “de coalitie” heeft gemaakt in het kader van mandatering van beschikken en hoe de rechtspositie van cliënten hierbij is gewaarborgd. Wij adviseren u dit uit te werken in de nadere regels.

Dit advies heeft ook betrekking op artikel 5.2.1, lid 5 en artikel 5.2.3 lid 5.

2. Artikel 5.3

Dit artikel is in de versie die ontvingen nog niet gereed. Mogelijk is dit inmiddels wel het geval. Zo niet dan adviseren wij u dit artikel te schrappen en in een volgende versie van de verordening toe te voegen. Dit mede op grond van de toelichting waarin is aangegeven dat de uitwerking OAD nog niet bekend is.

3. Artikel 5.5

In lid 7 van dit artikel wordt aangegeven dat een onderzoek naar verhuizing geïndiceerd is indien de kosten van woningaanpassing meer bedragen dan € 2.674,50. Ook wordt bepaald dat, indien na een door het college van B&W te bepalen zoekperiode, geen reële mogelijkheid tot verhuizing

is gevonden alsnog een woonvoorziening kan worden toegekend. Wij vragen ons af of dit een realistisch artikel is in de huidige woningmarkt en bij het huidige prijspeil. Ook vragen wij ons af of de zoekperiode niet op voorhand aan een limiet moet worden gebonden om cliënten niet voor langere tijd in het ongewisse te laten.

Wij adviseren u de inhoud van dit artikel in het licht van deze opmerkingen opnieuw te overwegen. Tevens adviseren wij u in de verordening de mogelijkheid op te nemen dat een inwoner de meerkosten boven het bedrag van € 2.674,50 voor eigen rekening neemt. Daarmee legt u de regie bij de inwoner en kan een voor inwoner en gemeente ingewikkeld onderzoek naar verhuizing worden voorkomen.

4. Artikel 5.7.1 inzake regiovervoer

Ook dit artikel is in de versie die wij hebben ontvangen nog niet ingevuld. Mogelijk is dit artikel inmiddels wel gereed. Hoe dan ook hebben wij de vraag of bij het regiovervoer Wmo sprake is van eenzelfde nood situatie als bij de vervoersvoorziening jeugdhulp (zie opmerking onder wijziging verordening jeugdhulp).

5. Artikel 8.1

In dit artikel is aangegeven dat aanvragen die voor de ingangsdatum van de nieuwe verordening zijn ingediend maar nog niet afgehandeld, zullen worden beoordeeld op basis van de nieuwe nadere regels. Naar ons idee is hierbij sprake van een tegenstrijdigheid met artikel 11.5 van de concept-verordening, waarin is bepaald dat "aanvragen die bij het college zijn ingediend voor de inwerkingtreding van deze verordening en waarop nog niet is beslist, worden afgehandeld krachtens de Verordening Wmo gemeente Oisterwijk 2020."

Wij adviseren u de formulering in de verordening ook te hanteren in de nadere regels.

Opmerkingen bij de verordening Jeugdhulp

In algemene zin wekt de verordening Jeugdhulp de indruk dat deze al meer is afgerond dan de verordening Wmo. We hebben daarbij dan ook minder vragen en opmerkingen.

1. In positieve zin constateren we dat de mogelijkheden tot bezwaar en beroep en een klachtenprocedure in deze verordening goed zijn vastgelegd terwijl ze in de verordening Wmo ontbreken.

2. Artikel 3.2

Uit het eerste lid van dit artikel begrijpen we dat verwijzing vanuit het medisch domein alleen mogelijk is naar aanbieders waarmee de gemeente een subsidie- of contractrelatie heeft.

Op grond daarvan is niet duidelijk hoeveel aanbieders, waarvan jeugdige inwoners tot nu toe hulp kregen, in het inkooptraject zijn afgevallen en wat daarvan de consequenties zijn voor deze jeugdigen?

Wij gaan ervan uit dat hierover vroegtijdig overleg heeft plaatsgehad met (vertegenwoordigers van) het medisch domein. Ook dat daarover is gecommuniceerd naar zowel (huis)artsen als jeugdigen en hun ouders. Zo niet, dan adviseren wij u daarvoor alsnog op korte termijn te zorgen.

3. Artikel 7.1

Evenals bij de verordening Wmo hebben we de vraag hoe de inspraak van cliënten en hun vertegenwoordigers bij de totstandkoming van deze verordening is geregeld.

Wijzigingen verordening jeugdhulp

In dit document wordt vermeld dat het twijfelachtig is of de vervoersvoorziening geheel bij regiovervoer belegd zal worden omdat dat in de praktijk niet haalbaar blijkt te zijn. Vraag is of hierover inmiddels duidelijkheid bestaat en hoe het vervoer geregeld zal worden indien dat niet via regiovervoer mogelijk is. Het gaat om een voor jeugdigen en hun ouders/verzorgers belangrijke voorziening en dus is duidelijkheid geboden.

Nadere regels Jeugdhulp

In artikel 3.5 wordt aangegeven dat, indien een belanghebbende een duurdere voorziening wil dan het PGB mogelijk maakt, de meerkosten voor rekening van belanghebbende komen. Daarbij wordt tevens bepaald dat het college beoordeelt of de in te kopen voorziening adequaat is om het resultaat te behalen waarvoor het PGB is verstrekt.

Vraag is waarop u die beoordeling zult baseren en wat er gebeurt indien u concludeert dat deze voorziening niet adequaat is. Wordt in dat geval ook het PGB niet verstrekt? Wij adviseren u hierover in de nadere regels duidelijkheid te verstrekken.

Uw reactie zien we met belangstelling tegemoet,

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Oisterwijk,

Voorzitter, Jos de Kort
Secretaris, Joost Wagenmakers

Samenstellers:
Jo Caris
Jos de Kort
Wouter Verschuur